

Noul an școlar – un nou început?

Se spune că în viață cele mai frumoase sunt începuturile! Noi am început un nou an școlar! Se simte frumusețea acestui început de către elevii, studenții și profesorii din școlile noastre?

Mai întâi, la mijlocul lui septembrie, s-au îndreptat către școli elevii și colegii mei din învățământul preuniversitar, cu emoții și cu așteptări. Părinții elevilor, în special ai celor din clasele mai mici, au venit și ei la școală, alături de copiii lor. Toți sperau ca, după vacanță, la aproape 25 de ani de la Revoluția anticomunistă a românilor, școlile să arate altfel, să fie curate și mai bine dotate, iar elevii din primele două clase să găsească pe bănci manuale noi, gândite și croite de minți mult mai luminate decât cele care au conturat manualele acum 10-15 ani. Când au ajuns în școli, unii au observat că aveau aproape tot ce le trebuie pentru a păși în clase cu plăcere, mai puțin manuale pentru prichindei, alții și-au dat repede seama că vor avea în școli și anul acesta probleme de igienă, de infrastructură și de personal, în funcție de posibilități, de implicarea organismelor locale și mai ales de finanțarea educației. Așa a fost mereu în ultimii ani în școlile noastre, eterogene din toate punctele de vedere.

Dacă în București sunt peste 200 de suplinitori, fără studii superioare, ce pretenții să mai avem în învățământul rural? Nici măcar Capitala nu mai atrage doritori, fie ei și de ocazie, dar măcar pregătiți, pentru a profesa temporar într-un sistem tot mai neatractiv.

Peste toate problemele „a triumfat” criza manualelor pentru primele două clase din școala primară. S-au depus contestații peste contestații la licitații și au fost lansate dezbateri acide, pe fondul unor comunicări sumare și nereușite. Părea că se așteaptă apariția altor știri-bombă spre care să se îndrepte atenția! Noroc că nu ducem lipsă de așa ceva! Câteva zile s-au purtat adevărate lupte pe interese înțelese și neînțelese și s-au dezvoltat ambiții fără de seamăn, din toate părțile, mai ales din zona politicului, fără a se întrezări, nici măcar acum, un orizont clar al apariției manualelor tipărite.

(continuare în pagina 15)

(urmare din pagina 1)

Era tare bine dacă mai amânam un an apariția acestor manuale, cu scuzele de rigoare venite de la nivel înalt, timp în care am fi putut finaliza manualele primelor patru clase. Sau, de ce nu, era bine să evităm legal lupta tipografilor pentru manuale, prin tipărirea acestora într-o editură a statului.

Până mai ieri susțineam că educația costă! Acum consider că și lipsa comunicării costă!

Două săptămâni mai târziu am început școala și noi, cei din universități. Cu chiu, cu vai, prin unele universități s-au completat aproape toate locurile bugetate, în toate cele trei forme de învățământ: licență, masterat și doctorat. Cu alte cuvinte, cei din învățământul superior de stat au și anul acesta cui preda și au la ce spera! În general, sperăm la o generație de studenți mai bună, pe care să o pregătim cu dragoste și cu pasiune, generație pe care ne vom sprijini la bătrânețe, doar ea este cea care ne va asigura pensia de mâine! Mulți colegi sunt sceptici în ceea ce privește calitatea unor elevi care vin către universități, la fel cum era acum câțiva ani și academicianul Solomon Marcus, atunci când, la Ateneul Român, plin ochi, lua un interviu lui Luc Montagnier, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină. Marele matematician român spunea că „*cea mai mare parte a oamenilor din generația tânără este programată să nu aibă niciodată acces la operele de creație culturală, să nu înțeleagă niciodată frumusețea unui vers, a unei formule matematice, a fizicii sau a unei reacții chimice*”. Distinsul profesor mai susținea că „*toate acestea sunt rezultatul unei orientări aproape exclusive a învățământului spre aspecte operaționale, formale, în defavoarea aspectelor semantice, spre lipsa de motivație de a învăța, spre lipsa de interes față de cultură și, în general, față de operele intelectuale*”. Laureatul Premiului Nobel i-a dat dreptate.

Oamenii de știință consideră că principala cauză a stresului psihologic în cazul tinerilor este faptul că nu găsesc destulă plăcere în ceea ce li se cere să învețe. La fel se întâmplă cu oamenii care nu găsesc

plăcere la locul de muncă, aceștia ajungând victime ale stresului oxidant.

Ce-i de făcut în situația în care, în prea multe locuri, avem atât copii, cât și profesori nemotivați? Ba chiar am devenit fruntașii Europei la capitolul analfabeți! De necrezut la prima vedere, dar, cum ne îndreptăm către procentul de 20% copii care abandonează timpuriu școala, nu cred că mai miră pe nimeni poziția dezonorantă a României! Ținta noastră, potrivit obligațiilor europene, ar fi să mergem invers, către 10% abandon școlar timpuriu, reper pe care ar trebui să-l atingem repede, în câțiva ani.

Ne raportăm adesea la învățământul preuniversitar filandez, în care nu există nicio diferență între învățământul rural și cel urban. Acolo, într-o țară îndeobște rece, tinerii vin cu drag la școală, învață lucruri frumoase, memorează puțin, dar raționează mult, iar părinții nu au mari griji privitoare la educația tinerilor. Pentru multe țări modelul filandez din educație reprezintă un exemplu de bună practică, atins ca urmare a unei finanțări adecvate și continue a educației. De câtă vreme cerem noi guvernelor să-și întoarcă fața către educație! Ce-ar fi viața fără școală, domnilor politicieni?

Noi putem fi reperi doar în ceea ce privește unele școli și unele universități, în care predau profesori valoroși și pasionați și în care învață tineri deosebiți, mulți dintre ei fiind în final atrași de universitățile mari ale lumii, așa cum s-a întâmplat cu ani în urmă și cu proaspătul laureat al Premiului Nobel pentru Chimie, Stefan Hell.

Anul școlar universitar a început și cu o noutate generată de posibilitatea înființării în universități a colegiilor, locuri în care pot fi pregătiți și elevi fără diplomă de bacalaureat. Putem considera, pe bună dreptate, că o universitate poate realiza o pregătire mult mai bună de tip studii postliceale (colegiu) decât o firmă privată cu sediul într-un apartament, sau chiar decât un liceu. Universitățile au condiții mai bune din toate punctele de vedere. Nu pot fi însă de acord ca, după finalizarea acestor studii, tinerii care între timp au obținut diploma de bacalaureat să poată fi înmatriculați în anul doi sau trei (Doamne ferește!) de

facultate, chiar dacă aceștia vor susține examene de diferență. Cu alte cuvinte, nu mi se pare corect ca o notă obținută la colegiu să fie recunoscută, nici măcar parțial, la facultate. Ar fi un mare rabat de la calitate și de la exigență. Sunt sigur că universitățile valoroase ale României nu vor oferi asemenea oportunități, chiar dacă Legea Educației Naționale are încă de la începutul ei, din ianuarie 2011, un articol care permite posibilități de transfer al creditelor între o formă de învățământ liceal (colegiul) și una de învățământ superior (facultatea)!

Fiind an electoral, mai toată lumea așteaptă ca Educației să i se dea ceea ce merită, mai multă atenție și mai mulți bani de la buget. Salariile noastre tot așteaptă să fie mărite sau măcar indexate în funcție de inflație. În niciun caz nu reprezintă o soluție creșterea salariilor doar pentru colegii aflați sub un anumit nivel de salarizare, întrucât pot apărea anomalii de genul celor întâlnite anul trecut, când o creștere de 10% a salariilor asistenților universitari a ridicat salariile unora dintre ei deasupra lectorilor! Atât de mici sunt diferențele salariale între unele grade didactice universitare, încât o creștere salarială de acest tip poate bulversa ierarhiile. Crescând salariile doar în zona inferioară a grilei, vom avea în scurt timp extrem de mulți salariați în zona salariului minim, indiferent de pregătirea lor!

Sunt unele discuții cu Guvernul României, nefinalizate încă, privitoare la posibile creșteri salariale, la deblocări de posturi, la creșterea finanțării per elev și per student, la plata sentințelor definitive și executorii, la eliminarea modului discriminator de calcul al salariilor personalului nedidactic în ceea ce privește sporul de vechime, la creșterea finanțării cercetării, la unele sporuri etc.

Speranțele sunt mici, doar o decizie politică importantă fiind în măsură să aducă lucrurile într-o stare apropiată de normalitate. Cine își asumă decizia politică?

Educația costă, stimați cârmuitori ai țării! Altfel ne va costa pe toți cât de repede!

Oare și acest început de an școlar să nu reprezinte un nou început?